# Strażak Śląski

Organ Śląsk. Okręgu Wojew. Zw. Straży Pożarnych R. P.

**Wychodzi każdego miesiąca**

***Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego!***

**Rok XI** **Katowice, wrzesień 1938 r.** **Nr 9**

| Prenumerata caloroczna zł 5.— | Adres Administracji: Katowice, Jagiellońska, gmach Urz. Woj. Śl. telef. 349.21 (199), konto P. K. O. 303.408 Adres Redakcji: Cieszyn, Konwiktowa 12 | Cena pojedynczego egz. 50 gr |
|---|---|---|




## Strażactwo Śląskie jest nie tylko technicznym elementem służby narodowej i państwowej, ale i szkołą ducha obywatelskiego

OD REDAKCJI. Poniżej podajemy przemówienie P. Wojewody Dr Micha'a Grażyńskiego, Honorowego Prezesa Strażactwa Śląskiego, wygłoszone przez radio rozgłośni katowickiej z okazji *IV Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej*, odbytego od 5 — 11 września 1938 r.

Żyjemy w czasach dziwnie niespokojnych. Skutki wielkiej wojny i straszliwego kryzysu gospodarczego, jakie przeżyliśmy, dają się odczuwać w dziedzinie stosunków gospodarczych, politycznych i światopoglądowych. Co pewien czas na różnych odcinkach świata dochodzi do krwawych wojen, a atmosfera współżycia międzynarodowego przesycona jest elementami niepokoju i zaostrzających się konfliktów. Wszędzie widać gorączkową pracę, zmierzającą do mobilizacji moralnych, gospodarczych i militarnych sił narodów i państw. **Polska, położona w niezmiernie czułym punkcie Europy, na pograniczu wschodu i zachodu, musi wytężyć wszystkie siły i musi wykonać wielką pracę nad rozbudową swej kulturalnej, ekonomicznej i wojskowej potęgi.** My Polacy bowiem mamy ambicję, uzasadnioną zresztą naszą wspaniałą tradycją historyczną i stojącą przed nami misją dziejową, nie tylko utrzymania swojej niezależności i spokojnego rozwoju naszej kultury i dobrobytu, ale i czynnego współudziału w zakresie kształtowania losów politycznych i kultury Europy. Takie wskazania pozostawił nam w Swym Testamencie Zmarły Wódz Marszałek Józef Piłsudski. Do takiej pracy nawołuje społeczeństwo polskie w swych orędziach Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, oraz w swych apelach Wódz Naczelny Śmigły-Rydz.

**Dzisiejsze ciężkie czasy wymagają jednak nie tylko wielkich haseł, ale i programowej i rzetelnej roboty, wykonanej przez zjednoczony i świadomy swych wielkich zadań Naród Polski.** W ocenie wartości liczą się bowiem nie słowa, a czyny. Każdy posterunek pracy w bilansie narodowym ma swoją wagę. Rzetelność wykonanej na niej pracy powinna być miarą szacunku i sprawdzianem istotnej wartości. Według takiego miernika należy oceniać również doniosłość pracy poszczególnych organizacji. **Nie sztandary i marsze paradne, nie takie lub inne gromkie przemówienia, ale wzorowe realizowanie ideowych założeń i statutowych obowiązków poszczególnych organizacyj wyznacza im miejsce w hierarchii pożytecznych dla Ojczyzny związków.**

Jest mi niezmiernie miło stwierdzić, jako Prezesowi Honorowemu Strażactwa Śląskiego, że Związek Straży Pożarnych Śląski Okręg Wojewódzki dobrze wykonuje swoją służbę i że każdy rok zaznacza się i pogłębieniem ideowego nastawienia organizacji i rozbudową organizacyjną i technicznym udoskonaleniem. Ma to tym większe znaczenie, że strażactwu przypadają bardzo ważne zadania do spełnienia. Działa ono nie tylko w zakresie bezpośredniej ochrony mienia i życia współobywateli, ale równocześnie powierzono mu niezmiernie doniosłe zagadnienie w zakresie obrony Państwa. Wykonując dobrze swe obowiązki, **Strażactwo Śląskie jest nie tylko technicznym elementem służby narodowej i państwowej, ale i szkołą ducha obywatelskiego.**

**Wielkie pokazy napadu lotniczo-gazowego,** **w którym wezmą udział również i straże pożarne oraz pokaz ogni sztucznych urządza L. O. P. P. w niedzielę, 2 października br. o godz. 17 KS. RUCH Wielkie Hajduki. Szczegóły dotyczące tej imprezy są podane w niniejszym Strażaku pod rubryką Różne.**

Przeglądając bilans pracy z ubiegłego roku, z prawdziwą radością można stwierdzić dalszy poważny rozwój Strażactwa Śląskiego. Ilość jednostek strażackich podniosła się w tym roku do 439. Konstatujemy więc wzrost o dalszych 21 jednostek. Ilość członków czynnych, członków popierających i członków oddziałów żeńskich wynosiła na 1 IX 1938 r. blisko 26.000, a zatem wzrost o blisko 6.500.

Stan wyposażenia uległ dalszej poprawie. Jak intensywna była działalność samej organizacji, wystarcza stwierdzić, że ćwiczeń pożarniczych w strażach wykonano z górą 10.000.

| | |
|---|---|
| Zebrań Zarządów . . . . . . . . | 2.100 |
| Odczytów propagandowych . . . . | 427 |
| Przedstawień . . . . . . . | 102 |
| Ćwiczeń wychowania fizycznego . . . | 915 |
| Zawodów wychowania fizycznego . . . | 326 |
| Kursów tygodniowych i 2-tygodniowych . | 21 |
| Interwencyj przy pożarach . . . . | 611 |

Trzeba jednak przy tym stwierdzić, że potrzeby strażactwa są jeszcze bardzo duże i że wymagają wielkiego wysiłku organizacyjnego i finansowego. **Musimy uzupełnić sprzęt motorowy przede wszystkim w zakresie obrony przeciwlotniczej, oraz dostosować do tych zadań strażnice.** Również stan zaopatrzenia wodnego jest niewystarczający. **Przeliczony na cyfry preliminarz potrzeb Strażactwa Śląskiego wynosi jeszcze kilka milionów złotych W dziedzinie składu personalnego naszej organizacji musimy duży nacisk położyć na wciągnięcie do tej roboty kobiet. Przecież w razie mobilizacji mężczyźni wyruszą na front. Miejsce ich właśnie w tego typu organizacji jak organizacja Straży Pożarnych mogą w dużej mierze zająć kobiety. Dlatego też na ten punkt programu Strażactwo Śląskie będzie musiało położyć duży nacisk.**

W całej Polsce odbywa się równocześnie Tydzień Strażacki pod wysokim protektoratem Pana Prezydenta R. P. Ignacego Mościckiego i Pana Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza. Tydzień ten poświęcony jest propagandzie idei Straży Pożarnych. Chodzi o to, aby ten Tydzień wydał jak największe rezultaty, tak w dziedzinie zrozumienia przez całe społeczeństwo zadań naszej organizacji, jak i bardzo czynnego i pozytywnego ustosunkowania się do jej potrzeb. Muszę stwierdzić jako Wojewoda Śląski, a zatem jako człowiek, który może na dość szerokiej płaszczyźnie obserwować pewne zjawiska życia społecznego — że organizacja Strażactwa Śląskiego cieszy się ogólną sympatią i szacunkiem tutejszej ludności. Niechże tej sympatii odpowie również potęgująca się z roku na rok współpraca i pomoc.

Strażactwu Śląskiemu, które tak dobrze pracuje, składam z okazji Tygodnia Strażackiego jak najlepsze gratulacje, a równocześnie życzenia, ażeby nowy rok był etapem dalszego pięknego rozwoju organizacji, która spokojnie, bez rozgłosu, ale rzetelnie służy interesom swoich współobywateli, oraz wykonuje dobrą służbę dla Narodu i Państwa.

# Dział urzędowy

## KOMUNIKATY ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

### L. A. 13-4. Sprawozdania z Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej

Zarząd Śląskiego Okręgu przypomina, iż zgodnie z zarządzeniem władz, należy przedłożyć sprawozdania z ostatniego Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej do końca września br. Straże Pożarne, które powyższego zarządzenia dotychczas nie wykonały, prosimy, aby odwrotnie dane sprawozdanie zechciały przedłożyć swojemu Oddziałowi Powiatowemu. Straże, które do powyższego się nie zastosują, będą przedstawione władzom administracji ogólnej (Starostwu) celem przymusowego ściągnięcia sprawozdań.

### L. A. — 1. Przestrzeganie regulaminu umundurowania oraz należytego zachowania się na uroczystościach strażackich

Podczas ostatnich uroczystości strażackich zauważono dość znaczne uchybienia w umundurowaniu członków straży pożarnych, jak noszenie nieprzepisowych odznak starszeństwa przez podoficerów oraz funkcyjnych, chodzenie w niezapiętych mundurach.

Zdarzały się także wypadki, że z uroczystości strażackich wracano w stanie nietrzeźwym, uchybiającym opinii strażaka, a co najgorsze z rozwiniętymi sztandarami. Stwierdzono również, że strażacy nie biorący udziału w nabożeństwach strażackich, podczas tych nabożeństw przesiadywali w karczmach, zaś dla sztandarów strażackich nie zachowywano szacunku, wymaganego przepisami służby wewnętrznej straży pożarnej, bowiem sztandary wynoszono i wnoszono bez należnych honorów.

Zarząd Śląskiego Okręgu, zwracając na powyższe uchybienia uwagę, jednocześnie prosi o bezwzględne przestrzeganie przepisów i form dotyczących noszenia odznak i mundurów strażackich, zachowania się podczas uroczystości strażackich, oddawania należnych honorów pocztom sztandarowym z poważnym zachowaniem się w ich obecności.

Jednocześnie nadmienia się, że członkowie straży, których spotka się w nieprzepisowych odznakach, będzie się pociągać do odpowiedzialności wraz z ich zwierzchnikami, a ponadto nie będą dopuszczeni do uczestniczenia w danej uroczystości.

Na kierowników i dowódców oddziałów strażackich nakłada się obowiązek pouczenia strażaków przed każdym występem o zachowaniu się członków straży w mundurach.

### L. S. W. 24. Nowe wytyczne Zarządu Głównego dla żeńskiej służby pożarniczej

Niniejszym podajemy poniżej do wiadomości i zastosowania przepisy dotyczące Żeńskiej Służby Pożarniczej w strażach pożarnych. Zarządy Straży Pożarnych, przy których istnieją oddziały żeńskie,

zechcą takowe przereorganizować wg wymogów podanych w tych przepisach.

Jednocześnie awizujemy, że w najbliższym czasie odbędą się powiatowe odprawy dowódczyń żeńskiej służby pożarniczej w celu pouczenia sposobu wprowadzenia powyższych przepisów.

Inspektor Wojewódzki: Prezes Zarz. Okr. Woj.:
(—) **Józef Mikuła** (—) **Mildner**

## OKÓLNIK NR 819 ZWIĄZKU STRAŻY POŻ. RP.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych podajemy poniżej wytyczne, regulujące formy udziału kobiet w pracach straży pożarnych na terenie R. P., do czasu opracowania nowych regulaminów służby wewnętrznej O. S. P.

Jednocześnie, dla całokształtu zadań i prac kobiecych w strażach pożarnych ustala się nazwę: „Żeńska Służba Pożarnicza".

Celem należytego przygotowania sił kobiecych jako rezerw służby pożarniczej w opl. — polecamy przeprowadzenie, w możliwie najkrótszym czasie, reorganizacji istniejącej żeńskiej służby samarytańsko-pożarniczej, oraz położenie nacisku na zwiększenie ilościowego udziału kobiet w strażach pożarnych, szczególnie w ośrodkach miejskich, zakładach przemysłowych, jak też podniesienie poziomu ich wyszkolenia pożarniczego, przy czym rola kobiet w niczym nie powinna się różnić zasadniczo od służby męskiej, a specjalnie w takich działach, którym ze względu na swe siły fizyczne kobiety mogą podołać.

W pracy szczególny nacisk należy położyć na:
1) prewencję przeciwpożarową,
2) lżejsze funkcje bojowe (obsługa stanowisk wodnych, służby wężowego, osłona, łączność itd.),
3) służbę sanitarną,
4) propagandę obrony przeciwpożarowej,
5) funkcje administracyjno-gospodarcze (obsadzanie stanowisk w Zarządach, opieka nad świetlicami, gospodarka na kursach itp.).

Na wypadek wojny żeńska służba pożarnicza powinna być przygotowana, na równi z mężczyznami, do pełnienia wszelkich funkcyj z dziedziny obrony ppoż., z uwzględnieniem zadań specjalnych (odkażanie, łączność, ratownictwo pgazowe, obsługa schronów itp.).

Członkinią Stowarzyszenia O. S. P. na podstawie par. 6 statutu Stowarzyszenia O. S. P. może być każda kobieta, obywatelka Państwa Polskiego, która odpowiada warunkom zawartym w wymienionym paragrafie.

Członkiniom przysługuje prawo uzyskania wszystkich stopni organizacyjnych, przewidzianych statutem Stowarzyszenia i regulaminem służby wewnętrznej O. S. P.

Członkinie noszą umundurowanie dotychczasowego typu (bluza mundurowa, spódniczka granatowa i beret). Dystynkcje winny być ściśle oparte na wzorach emblematów, dystynkcyj i odznak wydanych przez Związek Straży Pożarnych R. P. Podczas wystąpień związanych ze służbą bojową — członkiniom przysługuje umundurowanie bojowe, przewidziane dla członków straży pożarnych i do-

stosowane do danego rodzaju pracy (kombinezony, hełmy itp.).

Praca żeńskiej służby pożarniczej w każdej straży powinna przejść przez następujące okresy:

1) organizacyjny,
2) wyszkolenia podstawowego,
3) praktyki.

Okres organizacyjny obejmuje: werbunek odpowiednich członkiń, wyszukanie kandydatki na dowódcę oddziału i stworzenie warunków do rozpoczęcia wyszkolenia podstawowego.

Dla celów wychowawczo-wyszkoleniowych, w czasie przygotowania się teoretycznego i praktycznego do swych zadań, członkinie winny być zgrupowane w osobny oddział, w składzie plutonu lub sekcji. **Zgrupowania członkiń w taki oddział nie należy traktować jako wyodrębnienia lub uniezależnienia żeńskiej służby pożarniczej.**

Na czele takiego oddziału stoi dowódca (plutonu lub sekcji), w stopniu oficera lub podoficera. Zadaniem dowódcy jest prowadzenie wyszkolenia członkiń i oddziaływanie wychowawcze w kierunku wyrobienia typu obywatelki, odpowiednio przygotowanej do pełnienia prac pożarniczych, szczególnie na wypadek wojny.

Dowódcę plutonu lub sekcji ż. s. p. mianuje Zarząd Stow. O. S. P. na wniosek naczelnika. Dowódca (plutonu lub sekcji ż. s. p.) podlega bezpośrednio, bez względu na stopień, naczelnikowi lub jego zastępcy. W czasie akcji bojowej dowódcy oddziału ż. s. p. powinno być przydzielone zadanie, w zasadzie równorzędne do zadań powierzonych innym dowódcom oddziałów.

Dla wykonywania funkcyj w czasie akcji bojowej — członkinie mogą być przydzielane do poszczególnych plutonów i sekcyj str. poż. Z punktu widzenia właściwego celu żeńskiej służby pożarniczej — przydział ten **winien być traktowany jako zasadniczy.**

Wyszkolenie odbywa się w zasadzie na podstawie ogólnych programów wyszkolenia pożarniczego i nie powinno się różnić od normalnych, przyjętych zasad szkolenia mężczyzn.

Do czasu wydania nowych programów szkolenie należy prowadzić wg programów tymczasowych, zamieszczonych poniżej.

Poza wyszkoleniem podstawowym członkinie mogą uzyskać wyszkolenie specjalne (łączność, ratownictwo pgaz., obsługa schronów, odkażanie, służba zdrowia, prace kulturalno-oświatowe, wychowania fizycznego, p. d. o. k. itp.), w miarę potrzeb danego środowiska i możliwości terenowych.

Tymczasowe programy wykładów i ćwiczeń dla żeńskiej służby pożarniczej:

## I. TEORETYCZNE

| Wykłady: | Szereg. | Podof. bez fach. przyg. | Oficera |
|---|---|---|---|
| 1. Organizacja Związku i Straży | — | — | 2 |
| 2. Służba wewnętrzna | 4 | 5 | 4 |
| 3. Zagrożenie pożarowe | — | 1 | 2 |
| 4. Akcja zapobiegawcza | 3 | 4 | 4 |
| 5. Sprzęt pożarniczy | 10 | 10 | 15 |
| 6. Zasady walki z klęskami żywioł. | — | 2 | 3 |
| 7. Wyszkolenie bojowe | 4 | 4 | 5 |
| 8. Higiena i ratownictwo | 8 | 8 | 10 |
| 9. Obrona pgaz. i ppoż. w opl. | 9 | 10 | 12 |
| 10. Zachowanie się różn. mat. w ogniu | — | — | 4 |
| 11. Organizacja wyszkolenia | — | — | 1 |
| 12. Metodyka szkolenia | — | 2 | 3 |
| 13. Administracja w straży | — | — | 3 |
| 14. Egzamin | 4 | 4 | 4 |
| | 42 | 50 | 72 |

## II. PRAKTYCZNE

| Ćwiczenia | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Wyszkolenie formalne | 15 | 18 | 22 |
| 2. Wyszkolenie bojowe | 13 | 25 | 36 |
| 3. Egzamin | 3 | 3 | 3 |
| | 31 | 46 | 61 |
| Ogółem godzin | 73 | 96 | 133 |

Praktykę członkinie ż. s. p. odbywają przez wyjazdy do pożarów i pełnienie w czasie akcji funkcyj wymienionych w punkcie 2) prac, na które należy położyć nacisk, oraz przez uczestniczenie w manewrach, pokazach i ćwiczeniach straży pożarnych. W razie braku częstszych okazyj do prac praktycznych (np. mała ilość pożarów, rzadkie manewry) członkinie po uzyskaniu wyszkolenia podstawowego — winny się zająć pracami świetlicowymi, wychowania fizycznego itd., stosownie do potrzeb i możliwości danego ośrodka.

Zaopatrzenie żeńskiej służby pożarniczej powinno być przeprowadzone w ramach ogólnego zaopatrzenia straży pożarnej, przy czym zasada powinno być, iż członkinie muszą posiadać umundurowania odpowiednie do wykonywanych przez nie czynności, oraz mieć możność korzystania ze sprzętu niezbędnego do wykonania zadań, lub przeprowadzenia wyszkolenia.

Ewidencjonowanie członkiń i zajęć żeńskiej służby pożarniczej powinno się odbywać w ogólnych książkach straży.

Rozwój organizacyjny, wyszkolenia i zaopatrzenia żeńskiej służby pożarniczej winien być ujęty dokładnie w sprawozdaniach składanych raz do roku, na ogólnym wzorze sprawozdawczym, w którym dział żeński zostanie ujęty w odpowiednie rubryki.

Dla podniesienia rozwoju ż. s. p. w terenie, jak również w celu podniesienia poziomu, tak pod względem organizacyjnym, jak i wyszkoleniowym, w istniejących jednostkach ż. s. p., należy przyjmować do biur Oddziałów Powiatowych takie żeńskie siły pomocnicze, które odpowiadają warunkom stawianym dla kandydatek do Korpusu Technicznego i po uzyskaniu przeszkolenia w zakresie dowódcy plutonu ż. s. p. mogą prowadzić dział pracy ż. s. p. na terenie Oddziału Powiatowego, pełniąc jednocześnie funkcje sił pomocniczych w biurze Oddziału Powiatowego.

Zatrudnione w chwili obecnej biurowe siły pomocnicze w Oddziale Powiatowym, nie będące p. o. instruktorkami ż. s. p., powinny, w możliwie najkrótszym czasie, uzyskać odpowiednie wyszkolenie i prowadzić dział ż. s. p. w Oddziale Powiato-

wym, przy czym kandydatki na p. o. instruktorki należy zgłaszać do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu.

Wszelkie dotychczasowe instrukcje, zarządzenia i przepisy — dotyczące udziału kobiet w pracach straży pożarnych — zostają anulowane z dniem wydania niniejszego okólnika.

Inspektor naczelny:
(—) **J. Milewski.**

# Z życia zrzeszonego strażactwa

### ZAWODY STRZELECKIE STRAŻY POŻARNYCH ŚL. OKRĘGU

Zarząd Śląskiego Okręgu Wojew. Zw. Str. Poż. RP. organizuje w dniu 16 października br. w Siemianowicach Okręgowe Zawody Strzeleckie Straży Pożarnych o mistrzostwa Śląskiego Okręgu. Do zawodów Oddziały Powiatowe i Miejskie wystawiają po 2 zespoły à 3 zawodników — razem 6 najlepszych strzelców strażaków powiatu wzgl. miasta grodzkiego. W powyższych zawodach mogą również wziąć udział zawodniczki z żeńskiej służby pożarniczej. Zespół żeński składa się z 3 zawodniczek, przy czym z jednego powiatu mogą być wystawione najwyżej 2 zespoły. Ponadto w tym samym dniu odbędą się zawody członków Korpusu Technicznego Śląskiego Okręgu.

Wysłaniem zawodników zajmują się poszczególne Oddziały Powiatowe. Szczegółowe programy oraz regulamin zawodów są w posiadaniu Oddziałów Powiatowych. Dla zespołów mistrzowskich oraz mistrzów w konkurencjach indywidualnych przewiduje się nagrody przechodnie i na własność.

### ODPRAWA REFERENTÓW W. F. ODDZIAŁÓW POWIATOWYCH ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

W dniu 28 sierpnia br. odbyła się w Katowicach odprawa referentów w. f. Oddziałów Powiatowych Śląskiego Okręgu Zw. Str. Poż. RP. Odprawie przewodniczył Inspektor Śl. Okręgu. Na odprawie był obecny referent w. f. Zarządu Głównego p. Baran. Przed przystąpieniem do omówienia właściwego tematu referenci złożyli sprawozdanie z dotychczasowej działalności na odcinku prac w. f. Oddziałów Powiatowych. Ze sprawozdania powyższego wynika, że prace w. f. najintensywniej są prowadzone w powiecie katowickim a następnie pszczyńskim, bielskim itd.

Po sprawozdaniu omówiono program prac na najbliższy okres, przy czym głównym punktem obrad były prace związane z zawodami strzeleckimi Śląskiego Okręgu Wojew. Zw. Str. Poż. RP., mającymi się odbyć w dn. 16 października br. w Siemianowicach. W toku omawiania spraw ogólnych uznano za konieczne, aby Zarząd Główny wydał wytyczne do prac w. f. w Strażach Pożarnych, regulamin ubioru sportowego dla straży pożarnych i wzory odznak dla referentów i przodowników w. f. w organizacjach strażackich.

Uznano również za konieczne, aby w celu ożywienia prac w. f. odbywały się odprawy referentów w. f. Oddz. Powiat. częściej, co najmniej co kwartał.

Po przerwie obiadowej niektórzy referenci w. f. O. P. z delegatem Zarządu Gł. i Inspektorem Woj. wyjechali do Kochłowic, celem przypatrzenia się rozgrywce w siatkówkę pomiędzy męskimi drużynami O. S. P. Kochłowice i Zawodowa Straż Kop. Sp. Giesche oraz żeńskimi zespołami powyższych straży i w końcu męskimi zespołami O. S. P. Kochłowice i Nowa Wieś.

### POWIAT KATOWICE

#### Inspekcja Ochotniczych Straży Pożarnych Bańgów i Przełajka

W dniu 7 września br. odbyła się inspekcja gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych w Bańgowie i Przełajce przez Inspektora Śląskiego Okręgu w obecności Naczelnika Rejonu siemianowickiego Dha Karwasieckiego.

Inspekcja rozpoczęła się od O. S. P. Bańgów przez zaalarmowanie tej Straży o godz. 17. Z uwagi na zadanie taktyczne do pomocy przy rozwiązaniu akcji obronnej wezwano Ochotniczą Straż Pożarną w Siemianowicach w sile 1 sekcji całkowicie zmotoryzowanej.

Ćwiczenia bojowe wykonano sprawnie. Podczas inspekcji stwierdzono w Ochotn. Straży Pożarnej Bańgów brak węży tłocznych. Ponadto w całej gminie nie ma ani jednej świetlicy, wobec czego zajęcia teoretyczne muszą się odbywać w lokalu restauracyjnym, co ujemnie odbija się na całokształcie prac wyszkoleniowych i pracach wychowania obywatelskiego straży.

Następnie z kolei odbyła się inspekcja Ochotniczej Straży Pożarnej w Przełajce według tych samych zasad jak w Bańgowie, tj. przy współudziale O. S. P. Siemianowice. Ćwiczenia bojowe przez O. S. P. Przełajka również wykonano sprawnie. Ćwiczeniom w jednej i drugiej miejscowości przypatrywało się licznie miejscowe społeczeństwo.

#### Odprawa przodowników w. f. powiatu katowickiego

W dniu 28 sierpnia br. odbyła się odprawa przodowników w. f. powiatu katowickiego pod przewodnictwem powiatowego referenta w. f. Balcarzaka. Odprawę zaszczycili swoją obecnością: ref. w. f. Zarządu Głównego p. Baran, Inspektor Śląskiego Okręgu J. Mikuła.

Na odprawie tej przodownicy w. f. złożyli sprawozdania ze swej działalności za ostatni kwartał br. Ze sprawozdań tych dowiedziano się, że prace w. f. od ostatniej odprawy przodowników w. f. znacznie się podniosły w strażach pożarnych powiatu katowickiego i prawie we wszystkich strażach w większych lub mniejszych rozmiarach są prowadzone. W pracach w. f. przodują straże pożarne Kochłowice, Nowa Wieś, Zawodowa Kop. Sp. Giesche w Janowie.

Najchętniej przez straże pożarne jest uprawiana gra sportowa w siatkówkę.

Po sprawozdaniu omówiono szczegółowo powiatowe zawody strzeleckie straży pożarnych w dniu 18 września br.

Odprawie powyższej przysłuchiwali się referenci w. f. Oddziałów Powiatowych Śląskiego Okręgu.

**Kurs III stopnia dla oficerów straży pożarnych pow. katowickiego**

Zarząd Oddziału Powiatowego Katowice uruchamia podstawowy kurs pożarniczy połączony I, II i III stopnia dla oficerów straży pożarnych powiatu katowickiego w czasie od 19 do 31 października br. w Zawodowej Straży Pożarnej Kop. Giesche w Janowie.

Kandydaci na pow. kurs powinni odpowiadać następującym warunkom: Pełnić funkcję oficera straży, wiek od 22 do 50 lat, zdrowie bez ułomności fizycznych, wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej oraz dobra opinia miejscowych władz gminnych. Z kursem są związane opłaty — za wyżywienie 45 zł i wpisowe 15 zł — razem 60 zł.

Kandydatów należy zgłaszać pod adresem Oddziału Powiatowego w Katowicach.

## POWIAT ŚWIĘTOCHŁOWICKI

**Uroczyste poświęcenie sztandaru w Chropaczowie**

Na zakończenie ogólnopolskiego Tygodnia Strażackiego urządziła Ochotnicza Straż Pożarna w Chropaczowie w niedzielę 11 bm. uroczystość poświęcenia sztandaru. Straż chropaczowska istnieje jako samodzielna od r. 1895, pierwszy sztandar sprawiono w roku 1912. Mimo niepogody przybyli na uroczystość niedzielną liczni uczestnicy, mnóstwo związków ze sztandarami i sąsiednie Straże z Lipin, Łagiewnik i Goduli. Z władz związkowych przybyli: prezes Okręgu Śląskiego Dh adwokat Mildner z Katowic, prezes zarządu powiatowego Dh naczelnik Tomanek z Orzegowa, inspektor wojewódzki Dh Mikuła z Katowic, instruktor powiatowy Dh Friebe z Świętochłowic, członek zarządu powiatowego p. naczelnik Reczek z Brzezin. Obecne było miejscowe duchowieństwo z ks. prob. Joską na czele, dyrektor kopalni „Śląsk" p. inż. Farny z urzędnikami, p. pos. Trojok, prezes zarządu powiat. Zw. Powst. Śl., przedstawiciele miejscowych władz państwowych i gminnych i organizacje społeczne. Poświęcenia sztandaru dokonał ks. prob. Joska, który odprawił uroczyste nabożeństwo w asyście ks. ks. wikarych Krzystolika i Krzywonia. Po nabożeństwie udano się w pochodzie pod pomnik powstańców śl., gdzie złożono wieniec i ślubowania ochotniczej służby strażaków. Prezes okręgu wręczył tu sztandar naczelnikowi miejscowej Straży, a ten chorążemu. Na uroczystym zebraniu, jakie się potem odbyło w sali p. Brachmańskiego, przemówił prezes miejscowej Straży Pożarnej Dh nacz. Przybyła, który powitał gości i strażaków, przedstawił pokrótce dzieje miejscowej Straży i podniósł, że nowy sztandar sprawiono dzięki ofiarności obywatelstwa i staraniem Zarządu O. S. P. w Chropaczowie, w czym przodował skarbnik Dh Kilka. Prezes okręgu Dh Mildner w przemówieniu swym podniósł rozwój Straży chropaczowskiej w ostatnich latach pod prezesurą Dh nacz. Przybyły i kierownictwem technicznym naczelnika rejonowego i miejscowego, Dh Żelawskiego. Podniesiono też dobrą organizację oddziału żeńskiego tej Straży. Po uroczystym zebraniu odbył się wspólny obiad a następnie zabawa taneczna.

**Kurs I stopnia ppoż. Och. Fabr. Straży Pożarnej Huty „Zgoda"**

Dnia 7 VII br. odbyły się egzaminy I stopnia ppoż.

Powyższy kurs odbył się na terenie Huty „Zgoda".

Komendantem i wykładowcą kursu był naczelnik Och. Fabr. Straży Pożarnej dh Hanak. W kursie brało udział 21 strażaków.

Komisja egzaminacyjna składała się z pp.: Insp. W. I. Mastalerza, instr. pow. Friebe Piotra, naczelnika rejonu I Granicznego Józefa.

Wynik egzaminu był następujący: 2 celujących, 7 bardzo dobrych, 7 dobrych i 5 dostatecznych.

Po odczytaniu wyników p. insp. Mastalerz w serdecznych słowach podziękował strażakom za dobre wywiązanie się z powyższego kursu.

Przy wspólnej kolacji i odśpiewaniu pieśni strażackich zakończono kurs.

## KATOWICE-MIASTO

**Złote gody Stow. Ochotn. Straży Pożarnej w Katowicach-Brynowie**

Stowarzyszenie O. S. Pożarnej jako instytucja społeczna zyskuje coraz więcej zrozumienia i zaufania w szerszych rzeszach społeczeństwa. Dowodem tego może być pomiędzy innymi podniosła uroczystość 50-lecia istnienia Stow. O. S. P. w Katowicach-Brynowie, obchodzona w dniu 4 września.

Po wysłuchaniu uroczystej mszy św. w kościele św. Piotra i Pawła udał się długi pochód uczestników do Brynowa, gdzie koło tablicy pamiątkowej ku czci Powstańców Śląskich Władze Strażackie odebrały defiladę. Przed oczyma tychże przesunęły się nie tylko liczne oddziały strażackie ale i organizacje społeczne i półwojskowe. Wśród licznego obywatelstwa kroczyli prezesi, komendanci i instruktorzy poszczególnych oddziałów, pp. dyr. Suszyński, dyr. Dzienciol, radca Badura i inni.

Po odebraniu defilady pomaszerowano do ogrodu przy Strażnicy, gdzie prezes tut. oddziału druh inż. Kiciński przywitał w serdecznych słowach wszystkich uczestników uroczystości, po czym przystąpiono do poświęcenia pięciu nowych motopomp, przeznaczonych dla poszczególnych oddziałów Stow. Ochotn. Straży Pożarnych na terenie Wielkich Katowic.

Dokonawszy aktu poświęcenia ks. Franciszek Jerominek przemówił do uczestników, podkreślając w silnych słowach coraz większe znaczenie strażaka w życiu społeczeństwa.

Z kolei przemówił p. w. prezydent m. Katowic, Prezes Oddz. Miejsk. Zw. Straży Poż. RP. St. Szkudlarz, apelując o dalszą intensywną pracę około rozwoju tak bardzo potrzebnych państwu i społeczeństwu Ochotniczych Straży Pożarnych. Przemówienie swoje zakończył druh Szkudlarz wzniesieniem okrzyku na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej — Jej Prezydenta p. prof. Ignacego Mościckiego, Marszałka Śmigłego-Rydza i wojewody Dr Michała Grażyńskiego.

Jako ostatni przemawiał druh Stefan Mielcarski, W. prezes Zarządu Oddziału Miejskiego w Katowicach. Przemówienie swe poświęcił ściślejszemu omówieniu znaczenia i zadań Ochotn. Straży Pożarnych w dobie obecnej, stwierdzając, że Strażactwo stoi przed niezwykle odpowiedzialnymi zadaniami, którym odpowie pod dwoma warunkami, a to: jeśli społeczeństwo w zrozumieniu swego własnego interesu poprze należycie moralnie i materialnie strażactwo, oraz jeśli to strażactwo będzie ustawicznie pracowało nad swym udoskonaleniem. Swe przemówienie zakończył druh St. Mielcarski okrzykiem na cześć Prezesa Zarządu Głównego Związku Straży Pożarnych R. P. druha senatora Wojciecha Gołuchowskiego.

Po udekorowaniu za wysługę lat czterech członków Ochotn. Straży Pożarnej w Brynowie spożyto wspólny żołnierski obiad, wieczór zaś poświęcono wspólnej zabawie.

Uroczystość powyższa zbiegła się z IV tygodniem strażackim, spełniła przeto należycie swe cele propagandowe.

## Z uroczystości 40-letniego jubileuszu Stow. Ochotniczej Straży Pożarnej w Katowicach-Załężu

W niedzielę, dnia 21 sierpnia 1938 r. Stow. Ochotn. Straży Pożarnej w Katowicach-Załężu obchodziło podniosłą uroczystość 40-letniego jubileuszu swego istnienia, połączoną z poświęceniem sztandaru.

Wczesnym rankiem na sygnał pobudki poczęły się zbierać karne szeregi strażackie tut. oddziału, pomnażane przybywającymi oddziałami z bliższych i dalszych okolic. Przy dźwiękach orkiestry Kopalni „Eminencja" pomaszerował cały pochód spod Kopalni Kleofas do przystrojonego zielenią i chorągiewkami narodowymi mieszkania prezesa druha St. Mielcarskiego, skąd wraz z sztandarem udano się do kościoła parafialnego na uroczystą mszę św., podczas której wykonał pieśni miejscowy Chór Kościelny pod batutą p. Smołki. Po mszy św. przemówił od ołtarza w niezwykle serdecznych słowach Ks. Prałat Kubis, po czym dokonał poświęcenia nowego sztandaru. Po uroczystości kościelnej złożono wieniec na grobie powstańców śląskich, następnie uformował się niezwykle barwny pochód. Obok szeregów strażackich kroczyły organizacje półwojskowe pod swymi organizacyjnymi sztandarami. Niezwykle pięknie przedstawiał się zastęp rodziców chrzestnych, protektorów i komitetu honorowego, otoczony zielonym łańcuchem, niesionym przez młodocianych druhów i druhny sokole. Pochód ten przedefilował przed władzami strażackimi, Komitetem Honorowym, Rodzicami Chrzestnymi i Protektoratem i wmaszerował do pięknie udekorowanego ogrodu „Zdroju Rybnickiego". Tutaj przywitał wszystkich uczestników prezes oddziału miejscowego druh St. Mielcarski, wygłaszając dłuższe podniosłe przemówienie, akcentując w nim z jednej strony znaczenie strażactwa dla społeczeństwa i państwa a z drugiej apelując do szerokich rzesz społeczeństwa o jak najczynniejsze poparcie zamierzeń strażackich i podnosząc zarazem w pięknych wyrazach znaczenie poświęconego sztandaru, jako symbolu zadań strażackich. Następnie przemówił druh St. Szkudlarz, Prezes Zw. Str. Poż. R. P. Oddział Katowice Miejski, który w mocnych i pełnych patriotyzmu słowach przemówił do braci strażackiej, nawołując ją do dalszej trwałej, ofiarnej służby. Z kolei po raz drugi przemówił w uroczystych słowach Ks. prałat Kubis, podnosząc w wyrazach pełnych serdeczności obowiązki dobrego strażaka-chrześcijanina, jako rycerza spod znaku św. Floriana. W końcu zabrał głos delegat Zarządu Okręgu Śl. druh insp. Mierzejewski i insp. Okręgu Śl. druh Mikuła, przytaczając w swym przemówieniu ciekawe dane statystyczne i fachowe z życia organizacji strażackich. Po ukończeniu przemówień nastąpiła uroczysta przysięga naczelnika druha Gruszki, złożona na nowopoświęcony sztandar, którą odebrał prezes powiatowy, w. prezydent miasta Druh Szkudlarz. Uroczystość złożenia tej przysięgi wywarła na zebranych głębokie wrażenie. Oficjalną część uroczystości zakończyły okolicznościowe przemówienia gratulacyjne, wbijanie gwoździ i wpisywanie się do Księgi pamiatkowej. Podczas obiadu zorganizowanego niezwykle umiejętnie i ofiarnie przez dyr. Jedermanna, wydanego dla gości i strażaków, dh asp. Prower odczytał nadesłane telegramy i 40-letnią kronikę tut. Oddziału Straży oraz akt erekcyjny. Podczas obiadu wzniesiono cały szereg toastów, a druh Prezes St. Mielcarski przemówił po raz wtóry, poświęcając tym razem swe słowa druhom jubilatom, a to Druhowi Ignacemu Mamlasowi, pos. ziem.; Druhowi Michałowi Jelicie, hon. naczelnikowi i druhowi Franciszkowi Gruszce, naczelnikowi Ochotn. Straży Poż., dziękując im za jubileuszową pracę i życząc im długich i czerstwych lat. O godz. 15 rozpoczął się koncert w ogrodzie „Zdroju Rybnickiego", połączony z strzelaniem o cenne nagrody, meczem piłki nożnej i innymi emocjonującymi występami. Wieczorem zaś miała miejsce zabawa taneczna na sali Zdroju Rybnickiego, gdzie się bawiono ochoczo i wesoło do późnego wieczora.

Niezwykle tłumny udział obywatelstwa podczas uroczystości oficjalnej, koncertu oraz zabawy tanecznej świadczy niezbicie, że społeczeństwo docenia należycie znaczenie strażactwa w życiu publicznym.

Ogólne zadowolenie było najlepszym świadectwem tego rzadkiego i tak niezwykle pięknego przebiegu obchodu święta strażackiego.

## POWIAT CIESZYN

### O. S. P. Cisownica

Dnia 18 września odbyła się uroczystość 30-lecia istnienia straży pożarnej w Cisownicy. Na uroczystość zebrały się licznie sąsiednie straże pożarne z Goleszowa, Lesznej Górnej, Bażanowic, Kozakowic, Godziszowa, Dzięgielowa, Ustronia fabryki i Cisownicy.

Uroczystość rozpoczęła się manewrami rejonowymi, w których brały również udział oddziały żeńskiej służby pożarniczej. Po ćwiczeniach odbyła się dekoracja najstarszych członków straży, której dokonał Starosta cieszyński, Prezes Rady Powiatowej p. Plackowski. Nastepnie przemawiał prezes Oddziału Powiat. dh Pacuła, określając zadania straży pożarnych w dzisiejszych warunkach na wypadek wojny. Po przemówieniu p. Starosty odbyła

się defilada straży. Po krótkiej przerwie rozpoczęła się zabawa ludowa w ślicznie między górami położonej dolinie.

### O. S. P. Cieszyn

W ramach „Tygodnia Przeciwpożarowego" w Cieszynie, odbył się w dniu 11 września br. koncert orkiestry straży pożarnej, następnie zaś pokazowe ćwiczenia straży na St. Targu i o godz. 12.30 defilada na Pl. Króla Jana Sobieskiego.

## POWIAT TARNOWSKIE GÓRY

### Tydzień Obrony Przeciwpożarowej w powiecie tarnogórskim

Strażactwo powiatu tarnogórskiego rozpoczęło swój tydzień propagandowy Obrony Przeciwpożarowej w dniu 3 września 1938 r. wielką koncentracją w Tarnowskich Górach.

Wobec przedstawicieli władz, licznie zgromadzonego społeczeństwa i druhów strażaków z całego powiatu O. S. P. Tarnowskie Góry przeprowadziła wraz z miejscowym oddziałem Czerwonego Krzyża efektowne ćwiczenia pokazowe na gmachu szkoły I. W niedzielę 4 września 1938 r. o godzinie 9.30 instruktor powiatowy zdał raport Panu Staroście, meldując 20 oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej, 5 oddziałów Żeńskiej Służby Pożarniczej. Po raporcie kompanie ruszyły do kościoła garn. na nabożeństwo, po czym złożyło strażactwo pow. tarnogórskiego piękny wieniec pod tablicą Poległych Powstańców. O godz. 11.30 przedefilowały kompanie przed Panem Starostą, zastępcą D-cy Garnizonu oraz władzami organizacyjnymi. Zwarte szeregi strażackie w hełmach stalowych, dziarskim krokiem dały znać swoim przełożonym, że w czasie potrzeby staną godnie na stanowisku powierzonym im do obrony Ojczyzny. Po defiladzie nastąpiło wręczenie Medali Zasługi na polu strażackim. Szczególną uwagę zwracali na siebie strażacy weterani druh Michalik i Boncol z O. S. P. Radzionków, którzy mają za sobą 41 lat służby idei strażackiej. Wspólny obiad w Pułku Piechoty zgromadził przy jednym stole gości i brać strażacką. Tu wręczono strażakom liczne dyplomy za dobre wyniki na polu strzelectwa i sportu. Po defiladzie odbył się festyn w ogrodzie Bractwa Kurkowego, gdzie bawiono się do późnego wieczora.

Podczas dalszych dni tygodnia poszczególne straże przeprowadziły w swych miejscowościach pokazy i ćwiczenia alarmowe. Poza tym członkowie zarządu powiatowego przeprowadzali nocne alarmy, kontrolując gotowość bojową straży.

Ochotnicza straż pożarna w Nakle miała niespodziankę nielada. W środę, kiedy syrena wzywała ich do pracy, strażacy sądzili, że to alarm, a tu pożar wybuchł w leśniczówce na Kowolikach. Teraz okazało się jak skuteczna nawet w czasie spokoju jest żeńska służba przeciwpożarowa. Dziewczyny w pełnym umundurowaniu pierwsze stawiły się do pracy strażackiej, a kiedy strażacy zdążyli przybyć ze swoich warsztatów pracy, zastali druhny w pełnej pracy. Wspólnymi siłami O. S. P. z Tarn. Gór, Świerklańca, Orzecha i Lasowic po 5-godzinnej pracy ugaszono pożar.

W niedzielę, dnia 11 września 1938 r. O. S. P. w Orzechu poświęciła swoją nowowybudowaną strażnicę. Poświęcenia dokonał ks. prob. Knosała z Radzionkowa, po czym Pan Starosta wręczył klucz strażnicy naczelnikowi straży druhowi Szołtysikowi. Prezes oddziału Pow. Zw. Straży Pożarnych podziękował w imieniu związku za piękną strażnicę, która służyć ma Bogu na chwałę a bliźnim ku pomocy.

O. S. P. Boruszowice zakończyła swój tydzień zawodami sportowymi i wielkim pokazem przeciwpożarowym. Wieczorem odbyła się wspólna kolacja, na którą zaproszono gości, oddział powiatowy i wszystkie straże z rejonu.

Straże pożarne naszego powiatu z dnia na dzień postępują naprzód, wykazując coraz to lepsze wyniki pracy. Przypominają się społeczeństwu nie tyle paradą, ile pracą przy pożarach.

## POWIAT PSZCZYNA

### Sprawozdanie z zawodów strzeleckich rejonu III

Na dzień 15 VIII 1938 r. wyznaczone zostały zawody strzeleckie o mistrzostwo rejonu III. Wobec bardzo ulewnego deszczu nie stawiło się kilka straży i dlatego zawody i tym razem ograniczono jedynie do zawodów o odznaki strzeleckie.

Na strzelnicy w Gardawicach stanęły: O. S. P. Orzesze w liczbie 13 członków, O. S. P. Ornontowice w liczbie 11 członków, razem 24 członków.

Nie stanęły do zawodów O. S. P. Gardawice, Królówka i Woszczyce.

Odznak strzeleckich zdobyto: O. S. P. Orzesze III kl. 4, II kl. 9; O. S. P. Ornontowice III kl. 10; razem III kl. 14, II kl. 9.

Zawody rozpoczęły się o godz. 9.15 i zakończone zostały o godz. 13. Kierownikiem zawodów był instr. strzelecko-łucznikowy p. Kopiec, zaś delegatem O. S. P. i równocześnie sędzią głównym ref. w. f. p. Miller.

# Różne

### OD REDAKCJI

Ceniony i znany działacz pożarniczy na Śląsku **Dh Ludwik Ślązak,** Komendant Zawodowej Straży Pożarnej Sp. Giesche w Janowie, wstąpił w stan małżeński.

Zacnemu druhowi Komendantowi oraz Jego Małżonce na nowej drodze życia małżeńskiego życzymy dużo szczęścia i pomyślności.

### WIELKIE POKAZY NAPADU LOTNICZO-GAZOWEGO

W roku bieżącym LOPP obchodzi 15-lecie Swego istnienia. Z okazji tej Śląski Okręg Wojewódzki LOPP urządza w dniu 2 października o godz. 17 na boisku KS. Ruch w Wielkich Hajdukach wielki pokaz lotniczo-gazowy oraz ogni sztucznych. W pokazach tych wezmą również udział i straże pożarne na odcinku prac związanych z obroną przeciwpożarową w opl.

Ze względu na treść pokazów wskazanym jest, żeby na nie przybyli jak najliczniej członkowie straży pożarnych wraz ze swoimi rodzinami. Ceny miejsc są następujące: stojące 50 gr, dla młodzieży szkolnej 15 gr, siedzące 1 zł, trybuny 1.50 zł, loże 2 zł. Dojazd z całego terenu Śląska do Hajduk od godziny 15 do 17 do boiska Ruchu autobusami Śląskich

Linii Autobusowych z 50 proc. zniżką — ta sama zniżka w drodze powrotnej od godz. 19 do 21. W tych samych godzinach przejazd tam i z powrotem w tramwajach — wszyscy płacą ceny biletów dziecinnych.

Sprzedaż biletów wstępu na imprezę już się odbywa w miejscowościach podanych na afiszach, dotyczących powyższej imprezy.

### ZESTAWIENIE

**datków Straży Pożarnych Wspólnoty Interesów na Wotum dla Matki Boskiej Częstochowskiej**

Straż Pożarna Huty Piłsudski 112 zł, Straż Pożarna Huty Florian 35 zł, Straż Pożarna Huty Batory 22 zł, Straż Pożarna Huty Silesia 41.50 zł, Straż Pożarna Huty Zygmunt 62.50 zł, Straż Pożarna Huty Zgoda 31 zł, Straż Pożarna Kopalni Katowice 52 zł, Straż Pożarna Kopalni Dębieńsko 49.50 zł, Straż Pożarna Kopalni Siemianowice 52 zł, Inspektor Straży Poż. W. I. 4.50 zł, datek Śląskiego Okręgu Wojewódzkiego 10 zł, razem 472 zł.

### AWIZO

Wydział wydawniczy Związku już przystąpił do druku **Kalendarzyka oficera strażackiego na rok 1939.** Zarządy straży pożarnych zechcą odwrotnie zgłosić do Wydziału Wydawniczego zamówienia na powyższe kalendarze. Cena kalendarza nie jest ustalona, ale będzie wynosić w przybliżeniu jak za kalendarze z lat ubiegłych. **Jednocześnie nadmienia się, że wydanie kalendarzy na zapas (poza zamówieniami) nie przewiduje się.**

### NOWE WYDAWNICTWO PPOŻ.

Nakładem Wydziału Wydawniczego Związku Straży Pożarnych RP. ukazało się nowe wydawnictwo:

Pożary w zakładach przemysłowych — inż. Mieczysława Rogowskiego — stron 200, cena zł 4.50 z przesyłką.

Książka inż. Mieczysława Rogowskiego obejmuje całokształt wiadomości o profilaktyce pożarowej. Praca wyżej wymienionego autora daje wyczerpujące wyjaśnienia różnorodnych zjawisk zachodzących w każdej prawie produkcji, jak w gazowniach, elektrowniach, kopalniach, zakładach ceramicznych itd.

Szczegółowo również są ujęte wiadomości o przechowywaniu materiałów łatwopalnych.

Wobec powyższego książka p. inż. M. Rogowskiego powinna się znaleźć w biblioteczce fachowej każdej straży, a w szczególności straży miejskich i przemysłowych, gdyż stanowi źródło do szkolenia członków straży pożarnych a przede wszystkim jej kierowników technicznych.

Komitet Redakcyjny stanowią: Mikuła A., Pacuła K., Rzeźniczek M., Suchoń W. i Wallis S. — Nakładem Śląskiego Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych R. P. — Redaktor odpow.: A. Mikuła. — Drukarnia „Dziedzictwa" w Cieszynie